

Monitoring eroze zemědělské půdy

Půda je jedním z nejcennějších přírodních bohatství a hlavním přírodním zdrojem, bohužel však neobnovitelným. Jedním z nejrozšířenějších degradačních faktorů znehodnocujících zemědělskou půdu v České republice, je eroze, především ta vodní. Následkem erozních událostí dochází ke škodám na veřejném i soukromém majetku včetně pozemků samých.

Zdroj: Monitoring eroze zemědělské půdy - Závěrečná zpráva 2018

Nejzásadnější roli v tomto ohledu hraje zemědělská praxe, která je ovlivňována pravidly dotační politiky (DZES). V případě, kdy existuje takovýto systém, je také vhodné sledovat účinnost tohoto systému v praxi. V oblasti eroze půdy byl za tímto účelem zřízen Monitoring eroze zemědělské půdy.

Monitoring eroze zemědělské půdy

Monitoring eroze zemědělské půdy byl spuštěn v roce 2012 na základě příkazu č. 5/2012 ministra zemědělství pro monitoring eroze zemědělské půdy. Jedná se o společný projekt Státního pozemkového úřadu (dále SPÚ) a Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy, v.v.i. (dále VÚMOP), sloužící k hlášení, evidenci a vyhodnocování erozních událostí. Prostřednictvím tohoto nástroje jsou zajišťovány informace a relevantní podklady o rozsahu problému s erozí zemědělské půdy, příčinách tohoto stavu, správnosti zacílení stávajících politik v oblasti ochrany půdy a účinnosti některých protierozních opatření. Následně jsou takto získané podklady prezentovány formou webového portálu (<http://me.vumop.cz>) a dále využívány při návrzích účinných protierozních opatření v procesu pozemkových úprav či jako informativní zpětná vazba při nastavování nových politik a optimalizaci nových opatření v této oblasti.

Za celé období provozu Monitoringu eroze zemědělské půdy bylo na území České republiky nahlášeno a zaevidováno celkem 1206 erozních událostí (k 18. 3. 2019), pouze za loňský rok 2018 se počet zaznamenaných událostí vyšplhal na 264.

Rozmístění erozních událostí zaznamenaných v Monitoringu eroze zemědělské půdy do roku 2018

Jak to funguje v praxi?

Monitoring eroze zemědělské půdy se řídí svým vlastním metodickým postupem z roku 2016 (ke stažení na me.vumop.cz).

Prvním zásadním krokem je to, aby si erozní události v krajině někdo všiml a její existenci nahlásil na příslušnou pobočku SPÚ. Nahlásit erozní událost může **kdokoliv** (státní správa a samospráva, fyzické osoby a další). Pověřený pracovník SPÚ provede terénní rekonoskaci a poté neprodleně zaznamená zjištěné informace do databáze. Ve spolupráci s VÚMOP jsou dále doplněny další chybějící informace nezbytné pro pozdější vyhodnocování. V případě požadavků může nechat SPÚ u vybraných erozních událostí zpracovat ze strany VÚMOP podrobné analýzy. Týdennou situaci podrobně analyzují jak z pohledu přírodních poměrů, tak pohledu způsobu hospodaření, a také navrhují možná protierozní opatření.

Dopady Monitoringu eroze zemědělské půdy

Poměrně nově (od roku 2017) existuje možnost na podkladu Monitoringu eroze měnit způsob hospodaření. Po dohodě s Ministerstvem zemědělství se u vybraných erozních událostí (opakované a s vážným ohrožením) zavedla možnost přeřazení do vyššího stupně ochrany v rámci pravidel DZES 5.

Opakovaná erozní událost je taková událost, ke které dojde na stejném místě minimálně dvakrát, avšak mimo rámec jednoho osevu, ke smyvu zemědělské půdy. Erozní událost s vážným ohrožením je událost, v rámci které byl vážně ohrožen intravilán měst a obcí, a byla prokazatelně způsobena škoda na komunikacích, útvarech povrchových vod a dalším majetku fyzických a právnických osob.

V prvním období (za roky 2017 a 2018) došlo ke zpřísnění hospodaření na ca 1440 ha zemědělské půdy (za rok 2017 360 ha, za rok 2018 1080 ha). Toto zpřísnění je

účinné od 1. 1. 2019 a aktualizovaná vrstva erozní ohroženosti je k nahlédnutí v Registru půdních bloků LPIS.

Jak můžete pomoci vy?

Pokud tedy při své aktivitě v krajině narazíte na místo, kde došlo k erozní události, budeme velice rádi, když tuto skutečnost nahlásíte na příslušnou pobočku SPÚ a případně i vyfotíte. Erozní událost bude poté zmonitorována, posouzena a popř. může dojít i ke zpřísnění podmínek hospodaření. Pravidelně aktualizovaný seznam pověřených pracovníků SPÚ, na které se můžete obrátit, naleznete na webu Monitoringu eroze zemědělské půdy (<https://me.vumop.cz/mapserv/monitor/tabulka.php>).

MONITORING EROZE ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

ÚVOD
MAPA
PŘEHLED UDÁLOSTÍ
KE STAŽENÍ

Pověřený pracovník **Monitoring eroze zemědělské půdy**

Monitoring eroze zemědělské půdy je společným projektem Státního pozemkového úřadu (SPÚ - dříve Ústřední pozemkový úřad) a Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy, v.v.i. (VÚMOP, v.v.i.). Portál slouží k hlášení, evidenci a vyhodnocování jednotlivých erozních událostí. Cílem monitoringu eroze zemědělské půdy je zajistit relevantní podklady o rozsahu problému eroze zemědělské půdy.

Výstup

Proč **Seznam pověřených pracovníků Státního pozemkového úřadu pro monitoring eroze zemědělských půd:**

Půda proce

Pozemkový úřad	Pověřený pracovník	Kontakt
Krajský pozemkový úřad pro Jihočeský kraj		
České Budějovice	Ing. Ondřej Předota	o.predota@zavinacjispucr.cz
	Jan Mach	j.mach@zavinacjispucr.cz
Český Krumlov	Ing. Magdaléna Šedivá	m.sediva@zavinacjispucr.cz
	Ing. Pavel Šetka	p.setka@zavinacjispucr.cz
Jindřichův Hradec	Ing. Pavel Vytiska	j.vytiska@zavinacjispucr.cz
	Petr Janota	p.janota@zavinacjispucr.cz
Písek	Bc. Pavlína Švejdová	p.svejdova@zavinacjispucr.cz
	Radim Kouřimský	r.kourimsky@zavinacjispucr.cz
Prachatice	Ing. Vladimír Michálek	v.michalek@zavinacjispucr.cz
	Pavel Sebera	p.sebera@zavinacjispucr.cz
Strakonice	Ing. Miloš Kinkor	m.kinkor@zavinacjispucr.cz
	Pavel Hromek	p.hromek@zavinacjispucr.cz
Tábor	Ing. Vít Mácha	v.macha@zavinacjispucr.cz
	Ing. Vladimír Doležal	v.dolezal@zavinacjispucr.cz
Krajský pozemkový úřad pro Jihomoravský kraj		
Blansko	Ing. Vladislav Čípek	v.cipek@zavinacjispucr.cz
	Ing. Zdeněk Babal	z.babal@zavinacjispucr.cz